

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ՊԱՊ ԵՎ Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ ԱԹՈՈՒ ՊԱՏՐԻԱՐԷ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ՇԵՆՈՒԴԱ Գ-Ի ԱՅՅԸ ՎԱՅԱՍՏԱՆ ԵՎ ՄԱՅՐ ԱԹՈՈՒ Ս. ԷԶՄԻԱԾԻՆ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց Կաթողիկոսի հրավերով սույն թվականի մայիսի 2-ին եռօրյա այցով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին ժամանեց Ղալբի Ուղղափառ Եկեղեցու պետ, Ալեքսանդրիայի Պապ և Ս. Մարկոսի Աթոռի Պատրիարք Շենուդա Գ-ն:

Եկեղեցական ավանդության համաձայն՝ քրիստոնեությունը Ալեքսանդրիայում քարոզվել է Ս. Մարկոս Ավետարանից կողմից Ա դարում, և Ս. Մարկոսն էլ համարվում է Ղալբի Ուղղափառ Եկեղեցու հիմնադիրը: Բ դարի վերջերից քրիստոնեությունը սկսվում է քարոզվել և փարածվել Եգիպտոսի մյուս շրջաններում՝ Ալեքսանդրիայի Երախայից դպրոցի հիմնադիր Պանսենոսի և առաջին ղալբի եպիսկոպոս Դեմետրիոսի կողմից, որոնք քրիստոնեությունը քարոզելու հետ սկսում են ղալբերենի թարգմանել նաև Ս. Գիրքը:

Քրիստոնեության վաղ շրջանում Ալեքսանդրիան, Երուսաղեմի և Հռոմի հետ միասին, համարվում էր քրիստոնեության կարևոր կենտրոններից մեկը: Դ դարում Ալեքսանդրիայի Աթոռն իր իշխանությունը փարածել էր Եգիպտոսի և Լիբիայի շուրջ 100 եպիսկոպոսական Աթոռների վրա և համարվում էր Արևելյան կայսրության առաջին Աթոռը: Քաղկեդոնի ժողովի որոշումներով է, որ նա առաջնայնությունը զիջում է Կ. Պոլսի Աթոռին:

Պարմագրական աղբյուրները վկայում են, որ Դիոկղետրիանոս կայսեր օրոք, 284 թվականին, Ալեքսանդրիայի պատրիարքությունն արձանագրում է նահապարակների ամենամեծ թիվը աշխարհում, շուրջ 144.000: Ի հիշարակ այդ նահապարակների, Ղալբի Եկեղեցու օրացույցը սկսվում է 284 թվականով:

451 թ. Քաղկեդոնի ժողովից հետո Ալեքսանդրիայում սկսվում է դավանաբանական վեճերի շրջանը, որի արդյունքում 642 թ. Եգիպտոսի արաբական նվաճումից հետո ղալբիները ստեղծում են իրենց ազգային ինքնուրույն Եկեղեցին: Նույն ժողովից հետո ժողովրդի մեծամասնությունը, հիմնականում ղալբիներ, մերժում են ընդունել Քաղկեդոնի ժողովի քրիստոսաբանական բանաձևը, իսկ փոքրամասնությունները, հիմնականում հույներ, հանդես են գալիս իբրև այդ բանաձևի ջարագով: Այսպիսով, Ալեքսանդրիայի Եկեղեցին բաժանվում է երկու՝ Ղալբի Ուղղափառ և Հույն Ուղղափառ պատրիարքությունների:

Եգիպտոսը նաև վանականության հայրենիքն է: Քրիստոնեության առաջին դարերի վանականների մեծ մասը ղալբիներ էին, որոնք ոչ միայն նպաստում էին վանական կյանքի, այլև ղալբի քրիստոնեական մշակույթի զարգացմանը:

Ղալբիները Ս. Աթանաս և Ս. Կյուրեղ Ալեքսանդրացիներին համարում են իրենց մեծագույն աստվածաբանները: Առաջինը Եկեղեցին փրկեց արիոսական հերձվածից, երկրորդը՝ նեստորականությունից:

642 թ. Եգիպտոսը գրավում են արաբական, իսկ 1517-ին՝ օսմանյան զորքերը:

ԺԹ դարի կեսերից Կյուրեղ Դ (1854-61) և Կյուրեղ Ե (1874-1927) Պատրիարքների օրոք Ղալբի Եկեղեցին զարգացման և վերագարթոնքի նոր շրջան է թևակոխում: Եկեղեցին,

ի մասնավորի՝ վանականությունը, կյանքի նոր փուլ է մտնում Կյուրեղ Զ Պապրիարքի (1959-71) օրոք, որը ճանաչված էր որպես ճգնակյաց հոգևորական:

Այսօր Ղապրի Եկեղեցին մեծագույնն է Մերձավոր Արևելքում, որի անդամների թիվը հասնում է շուրջ 10 միլիոնի: Նրա գահակալը՝ Ալեքսանդրիայի Պապ և Պապրիարքը Շենուդա Գ-ն է, որը մեծապես նպաստեց Ղապրի Եկեղեցու՝ վերջին քսան տարիների վերակարթոնքին:

Ղապրի Եկեղեցում այսօր գործում են մի քանի աստվածաբանական դպրոցներ, հինգը՝ Եգիպտոսում, երկուսը՝ Նյուսիսային Ամերիկայում, և մեկը՝ Ավստրալիայում:

1960-ական թվականներից սկսած դպրիների արտագաղթի հեղուկացումը Ղապրի Եկեղեցին թեմեր է հիմնել գրեթե ամբողջ աշխարհում: Առաջին եկեղեցին հիմնադրվեց Տորոնտոյում (Կանադա) 1964 թ.: Մինչև 1993 թվականը Միացյալ Նահանգներում կային 50 ծուխեր, Կանադայում՝ 10, Ավստրալիայում՝ 16, և Արևմտյան Եվրոպայում՝ 23: Ընդհանուր առմամբ Ղապրի Եկեղեցին ունի 60 թեմ, որոնցից 45-ը՝ Եգիպտոսում, 15-ը՝ սփյուռքում, և 90-ից ավելի եպիսկոպոսներ:

Եկեղեցին հարուստ է բազմաթիվ երիտասարդական կազմակերպություններով, որոնց համար ստեղծվել է հափուկ երիտասարդական բաժին: Հասարակական և էկոմենիկ ծառայությունների համար գոյություն ունի հափուկ բաժին, որը կազմակերպում է ամողջապահական և կրթական զանազան ծրագրեր՝ օգնելու անապահով մարդկանց, գործազուրկներին, թմրամոլներին, ինչպես նաև հաշմանդամներին, ծերերին և որբերին:

Վերջին տասնամյակներում կուսակրոն սարկավագները և սարկավագուհիները հոգևոր և սոցիալական կարևոր դեր են կատարում եկեղեցում: Ղապրի աշխարհականները գործում կերպով մասնակցում են ծխական կյանքին:

Աֆրիկայում Ղապրի Եկեղեցու միսիոներական առաջին գործունեությունը հանգեցրեց Լիբիայի և Նուբիայի (Սուդան) մեծ մասի քրիստոնեացմանը: Ղապրի Եկեղեցին այսօր ևս ակտիվ քարոզչական գործունեություն է ծավալում Աֆրիկայի մյուս մասերում, հավրկապես Զենիայում, Զամբիայում, Զիմբաբվեում, Նամիբիայում և Աֆրիկայի հարավում: Մինչև վերջերս Եթովպիայի Ուղղափառ Եկեղեցին գրնվում էր Ղապրի Ուղղափառ Եկեղեցու իրավասության ներքո և միայն 1959 թ. բաժանվեց և ավտոկեֆալ դարձավ:

Չնայած որ երկար դարեր դպրերենը լույս է որպես խոսակցական և ծիսական լեզու, այն դեռ գործածվում է որոշ աղոթքներում և շարականներում: Ղապրի Եկեղեցում արարողությունների մեծ մասը կատարվում է արաբերենով:

Ղապրի Ուղղափառ Եկեղեցու բարձրագույն իշխանությունը Ս. Մինոդն է՝ Պապրիարքի նախագահությամբ: Այն կազմվում է բոլոր եպիսկոպոսների գումարումով:

Նորին Սրբություն Շենուդա Գ Պապը (ավագանի անունով՝ Նազիր Գայեղ) ծնվել է 1923 թ.:

Ավարելով Կահիրեի համալսարանը՝ ընդունվել է Ղապրի Ուղղափառ Ծննդաբան:

1954 թ. հուլիսի 18-ին առանձնացել է անապատ և ընդունել վանականություն:

Ցանկանալով ամբողջովին առանձնանալ և նվիրվել Տիրոջը՝ դառնում է ճգնավոր և 6 տարի ապրում իր իսկ կողմից պատրաստած քարայրում:

1962 թ. սեպտեմբերի 2-ին երջանկահիշարակ Կյուրեղ Զ Պապը նրան ձեռնադրում է եպիսկոպոս և նշանակում Քրիստոնեական Դաստիարակության պատասխանատու և Ղպրի Ուղղափառ Աստվածաբանական Ճեմարանի տեսուչ:

1971 թ. նոյեմբերի 14-ին Շենուղա եպիսկոպոսը ընտրվում է Ղպրի Եկեղեցու Պատրիարք՝ դառնալով Ալեքսանդրիայի և Ս. Մարկոսի Աթոռի 117-րդ գահակալը:

1962 թվականից ապագա պատրիարքը եղել է Ղպրի Եկեղեցու պաշտոնական «Էլ Կերագա» ամսագրի գլխավոր խմբագիրը, ինչպես նաև հիմնել Ղպրի Ուղղափառ Եկեղեցու Աստվածաբանական Ճեմարանի մասնաճյուղեր Եգիպտոսում, Ամերիկայում, Ավստրալիայում և Մեծ Բրիտանիայում:

Նորին Սրբությունը հեղինակել է թվով 101 գրքեր: Դրանց կեսից ավելին թարգմանվել է անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն, իտալերեն և այլ լեզուներով:

1971 թվականից ի վեր Շենուղա Գ Պապը ձեռնադրել է ավելի քան 80 մեպրոպոլիտներ և եպիսկոպոսներ, ինչպես նաև 600 քահանաներ:

Նորին Սրբությունը ձեռնադրել է հարյուրավոր վանականներ և միանձնուհիներ ու վերաբացել շարք վանքեր և կուսանոցներ: Նա առաջին Պապն է, որ հիմնադրել է Ղպրի վանքեր Եգիպտոսից դուրս, որոնց թիվն այսօր հասնում է 9-ի:

Նրա գահակալության փարիներին Նյուսիսային Ամերիկայում Ղպրի եկեղեցիների թիվը 4-ից աճել է 100-ի, իսկ Ավստրալիայում և Նոր Զելանդիայում՝ 28-ի:

Շենուղա Գ-ն հիմնադրել է նաև առաջին Ղպրի Ուղղափառ եկեղեցին Հարավային Ամերիկայում՝ Ման Պաուլոյում /Բրազիլիա/, և երկրորդը՝ Բոլիվիայում:

Նորին Սրբության գահակալության փարիներին Ղպրի Ուղղափառ Եկեղեցին անդամակցում է ԵՏՆ-ին, Միջին Արևելքի Եկեղեցիների Խորհրդին, Համայն Աֆրիկայի Եկեղեցիների Խորհրդին, ԱՄՆ-ի Քրիստոսի Եկեղեցիների Ազգային Խորհրդին, Կանադայի Եկեղեցիների Խորհրդին, Ավստրալիայի Եկեղեցիների Խորհրդին:

2000 թ. մայիսին Նորին Սրբությունը հիմնադրել է առաջին Էկումենիկ գրասենյակը Նյուսիսային Ամերիկայի թեմում:

Մայիսի 2-ին, առավոտյան, «Զվարթնոց» օդանավակայանում ավանդական աղ ու հացով Շենուղա Գ Պատրիարքին և Ղպրի Ուղղափառ Եկեղեցու պատվիրակությանը՝ Ղպրի Եկեղեցու Ս. Սինողի գլխավոր քարտուղար, Դամիեյրի մեպրոպոլիտ Բիշոյին և Ղպրի Եկեղեցու Անգլիայի Անգելոս եպիսկոպոսին, դիմավորեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Կաթողիկոսի գլխավորած պատվիրակությունը, որին մաս էին կազմում Ուկրաինայի հայոց թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Ս. Գրիգորիս արքեպս. Բունիայանը, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժնի պատասխանատու Գերաշնորհ Ս. Եզնիկ եպս. Պետրոսյանը, Մայր Աթոռի վարչակազմակերպական գործերի կառավարիչ Գերաշնորհ Ս. Փառեն եպս. Ավետիքյանը: Դիմավորմանը մասնակցեց Հայաստանում Եգիպտոսի արտակարգ և լիազոր դեսպան պարոն Բաբրի Ռուշդի Էլ-Ամմարին:

Սա Նորին Սրբության երրորդ այցելությունն էր հայոց հոգևոր կենտրոն Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածին: Առաջին անգամ Նորին Սրբություն Շենուղա Գ-ն Մայր Աթոռ էր ժամանել 1972

թ.՝ Ամենայն Հայոց Վազգեն Ա Կաթողիկոսի հրավերով, իսկ երկրորդ անգամ՝ 1995 թ.՝ մասնակցելու Գարեգին Ա Վեհափառ Հայրապետի գահակալության հանդիսություններին:

Նեպոմիջօրեին Տրդատա Կամարի մութ բարձրաստիճան հյուրերին դիմավորեց Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ Վեհափառ Հայրապետը: Արևելյան Ուղղափառ Ընդհանրին պարկա-նող քույր Եկեղեցիների Հովվապետերը հանդիսավոր թավորով և զանգերի դողանջների ներքո մուտք գործեցին Մայր Տաճար, ուր փեղի ունեցավ բարիգալստյան արարողություն:

Միաժամաճ Սրբավայրում՝ Իջման Ս. Սեղանի առջև խոնարհվելուց և առ Աստված աղոթք բարձրացնելուց հետո, երկու Եկեղեցապետերը փոխանակեցին ողջույնի խոսքեր:

«Մեր հայրերը 2000 տարիներ շարունակ պահել են իրենց հավատարմությունն առ Աստված: Նախախնամության կամքով շուրջ 1500 տարիներ մենք քայլել ենք պատրիարքական միջով՝ որպես նույնադավան Եկեղեցիներ, և մեր հավատարմությունն առաքյոքներն վարձատրվել է Աստծո կողմից:

Մենք ցանկանում ենք արտահայտել մեր եղբայրական սերը Ձերդ Սրբության, Հայրի Ուղղափառ Եկեղեցու և նրա բարեպաշտ ժողովրդի նկատմամբ, նաև մեր պատրաստակամությունը՝ միասնաբար քայլելու մեր նվիրական առաքելության դժվարին ճանապարհներով, որպեսզի հաղթանակները մշտապես ուրախություն պարգևեն մեր ժողովուրդներին և զորացնեն նրանց իրենց սուրբ հավարթի մեջ», - ասաց Ամենայն Հայոց Հայրապետը:

«Մենք աղոթում ենք, որ բոլորս մեկ լինենք, աշխարհներ և գործեր միասին, վկայենք Երկնքի Արքայության և մեր լույս հավարթի մասին», - նշեց Նորին Սրբություն Շենուդա Գ Պարրիարքն իր խոսքում:

Բարիգալստյան արարողությունից հետո երկու Հայրապետները, եկեղեցականաց թափոնի ուղեկցությամբ, շարժվեցին դեպի Վեհարան:

Մայիսի 2-ին, ժամը 17.30-ին, Գարեգին Բ Վեհափառ Հայրապետը Հայրի Ուղղափառ Եկեղեցու գահակալի հետ այցելեցին Երևանի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցի և հանդիսավոր թավորով, «Հրաշափառ»-ի երգեցողության ներքո մուտք գործեցին եկեղեցի՝ խոնարհվելու Ս. Գրիգոր Լուսավորչի սրբազան մատուցներին և միասին աղոթելու:

Համարել աղոթքից հետո երկու Հայրապետներն իրենց պարգամն ու օրհնությունը փոխեցին հավաքացյալներին:

«Հայրի Ուղղափառ Եկեղեցու հետ մենք նույն դավանանքն ու նույն հավարթն ունենք և երկար դարեր ապրել ենք ապավինած Աստծուն՝ կրելով բազում տառապանքներ մեր սուրբ հավարթի համար: Առ Աստված մեր հավարթը, մեր սերն ու նվիրումը և ապավինությունը կյանք և հաղթանակություն պարգևեցին մեր ժողովուրդներին. դժվարությունների առաջ ջրկարացանք, չծնկեցինք, այլ Տիրոջ հավարթով զորացած կերպեցինք մեր վաղվա օրը՝ այսօրը, և Նորին Սրբության այս այցը պիտի գա զորացնելու մեր Եկեղեցին», - ասաց Հայոց Հայրապետը:

Նորին Սրբություն Շենուդա Գ Պարրիարքը, շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ընդունելության համար, հավաստիացրեց, որ այսուհետ պիտի առավել ևս զորանա համագործակցության ոգին ու եղբայրական սերը երկու Եկեղեցիների միջև՝ մաղթելով հայ ժողովրդին և եկեղեցականաց դասին Սուրբ Հոգու զորակցությունը:

[illegible]

ՀՀ ԳԵՄԻՆԱԼԻՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱԴՐԱԿԱՆՔԱՍՏՅԱԿԻ

Մայիսի 3-ին, ժամը 10.00-ին, Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ու Ղափրի Ուղղափառ Եկեղեցու պետ Շենուղա Գ Պարիրաբքն այցելեցին ՂԿ Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա, ուր նրանց դիմավորեցին Ակադեմիայի պաշտոնությունը՝ գլխավորությամբ Ակադեմիայի նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանի: Վերջինս երկու Հովվապետներին մանրամասն ներկայացրեց ԳԱԱ-ի գործունեությունն ու ապագա ծրագրերը և այն սերտ կապերը, որ գոյություն ունեն Հայ Առաքելական Եկեղեցու և ԳԱԱ-ի միջև: Վեհափառ Հայրապետն իր շնորհակալությունը և գնահատանքը հայտնեց ԳԱԱ-ի ողջ անձնակազմին. *«Թեպետ ԳԱԱ-ն հիմնադրվել է խորհրդային տարիներին, սակայն առաջին իսկ պահից այս հաստատությունից ներս մշտապես առկա է եղել մեր հայրերի հավատքի սրբազան լույսը և հարգանքը հանդեպ Հայ Եկեղեցուն»*, - ասաց Գարեգին Բ Կաթողիկոսը:

Շենուղա Գ Պարիրաբքն իր շնորհակալությունը հայտնեց ջերմ ընդունելության համար՝ մեծապես կարևորելով ԳԱԱ-ի գործունեությունը ոչ միայն ներհայաստանյան, այլև միջազգային առումով: *«Մենք պետք է ճանաչենք մեր ներքին ինքնությունը, մեր միությունը, հոգին և ոգին: Մենք մեծապես կարևորում ենք աշխարհի գիտությունը, բայց պետք է ընկալենք նաև այն գիտությունը, որ գալիս է երկնքից»*, - իր խոսքում նշեց Նորին Սրբություն Շենուղա Գ-ն:

Ի նշան փոխադարձ սիրո և հարգանքի՝ Հայոց Հայրապետը ԳԱԱ-ին նվիրեց Ս. Էջմիածնի Ավետարանի Ավստրիայում կատարված լուսատիպ նմանահանությունը:

Նույն օրը, ժամը 11.00-ին, քույր Եկեղեցիների երկու Հովվապետները հանդիպում ունեցան ՂԿ նախագահ Ռոբերտ Զոհարյանի հետ:

Ներմիջօրեին երկու Հայրապետներն այցելեցին Արաբկիրի Հայոցյաց Տանը գրավող բարեգործական ճաշարան, ուր հանդիպեցին փարեցների հետ, ինչպես նաև եղան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի «Ս. Ներսես Մեծ» բժշկական կենտրոնում:

Մայիսի 3-ին երկու Հայրապետները, բարձրաստիճան եկեղեցականաց դասի ուղեկցությամբ, այցելեցին Սևանա կղզի և Սևանի Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոց, ուր նրանց դիմավորեց և բարի գալուստ մաղթեց դպրանոցի փեսուջ Հոգեշնորհ Տ. Գարեգին աթղ. Հայրությունյանը:

Դպրանոցի նորակառույց համալիրին ծանոթանալուց հետո երկու Հայրապետները «Հրաշափառ»-ի երգեցողության ներքո մուտք գործեցին Ս. Հակոբ եկեղեցի, ուր կատարեցին համապետ աղոթք:

Այնուհետև գեղարվեստական հայագրով հանդես եկան Դպրանոցի սաները: Բարի-գալստյան խոսքով Հովվապետներին ողջունեց փեսուջ Հայր Սուրբը՝ անդրադառնալով Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոցի առաքելությանը:

Հավարտ հանդիսության իր օրհնության խոսքն ասաց Նորին Սրբություն Շենուղա Գ-ն, մասնավորաբար անդրադառնալով եկեղեցականի կոչմանն ու առաքելությանը և պատգամելով, որ հոգևորականը ոչ միայն գիտությամբ, այլ նաև իր հոգևոր կյանքով պետք է օրինակ լինի իր հոգիի համար՝ ամենքին առաջնորդելու դեպի Աստծո արքայություն:

Այցի ավարտին դպրանոցի բակում կատարվեց նաև ծառատունկ:

Կիրակի օրը, մայիսի 4-ին, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի և Նորին Սրբություն Շենուղա Գ Պարրիարքի հանդիսապետությամբ, մատուցվեց հերթական Ուխտի Պարարագը: Մայր Տաճարի օժման 1700-ամյալի փոնակապարտությունների ծիրից ներս այս անգամ Սուրբ Էջմիածին էր ժամանել Հայաստանյայց Առաքելական Եկեղեցու Ուկրաինայի թեմի ուխտապահ ժողովուրդը: Օրվա պարարագիչն էր թեմի առաջնորդ Գերաշնորհ Տ. Գրիգորիս արքեպս. Բունիաթյանը:

Պարարագի ընթացքում երկու քույր Եկեղեցիների Հովվապետներն իրենց օրհնությունն ու պարգամը փոխանցեցին հավաքացյալներին: «Մեր հայցը այսօր երկինք է բարձրանում Աշխարհամարտից ծավալվող լույսով, որ նորոգեց աշխարհը և առաքելական ժամանակներից թևածում է նաև Հայաստանում ու Եգիպտոսում: Եվ թեպետ անցյալի ավանդական չափանիշներով մեր երկրները աշխարհագրորեն միմյանցից բավական հեռու են, սակայն այն հավաքակերպ ժամանակներից ի Քրիստոս հաղորդությամբ մեր ժողովուրդներին միացրել է մեկ, ընդհանրական, առաքելական և սուրբ Եկեղեցին:

Նույն է և մեր առաքելությունը, որ եղբայրական սիրով գորացած պիտի շարունակենք, որպեսզի հավաքը, հույսը և սերը լուսավորեն կյանքի իմաստը և դեպի Տերը ուղղորդեն նրա ընթացքները: Ձերո Սրբություն, վարաք ենք, որ Ձեր այցը Ս. Էջմիածին եղբայրության նոր շունչ պիտի հաղորդի մեր Եկեղեցիների հարաբերություններին, որ իբրև թանկ հարսություն ժառանգել ենք մեր հայրերից», - ասաց Վեհափառ Հայրապետը:

«Ձեր երկիրն առաջինն էր աշխարհում, որ ընդունեց քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն: Եվ ձեր Եկեղեցին կոչված է կրելու Տիրոջ խաչը: Մենք մի ենք մեր հավաքի և դավանանքի մեջ, և մեր երկու ժողովուրդները դարեր շարունակ անցել են բազում փորձությունների ու դժվարությունների միջով:

Մենք աղոթում ենք ձեր ժողովրդի և Եկեղեցու համար և հայցում Ձեր աղոթքը մեզ համար, որպեսզի առավել ամրապնդվենք սուրբ մեր առաքելության և ի Քրիստոս մեր ծառայության մեջ», - նշեց Ս. Մարկոսի Աթոռի գահակալը:

Սրբազան արարողությանը ներկա էին բարձրաստիճան հոգևորականներ, Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի անդամներ, ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը, ՀՀ-ում Եգիպտոսի, Սիրիայի և Իրաքի արքայազն և լիազոր դեսպանները:

Մայիսի 4-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը և Շենուղա Գ Պարրիարքն այցելեցին Մեծ եղեռնի զոհերի հիշարարկին նվիրված Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր:

Ծաղկեսակներ գեղեղելուց հետո, երկու Հայրապետների հանդիսապետությամբ կատարվեց հոգեհանգստյան արարողություն՝ ի հիշարարկ Հայոց Մեծ եղեռնի նահապետներին:

Հոգեհանգստի ավարտին կատարվեց ծառայունկ:

Նույն օրը երկու Հայրապետները եղան Նոր Նորքի Հայորդյաց Տանը, ուր գեղարվեստական հայտագրով հանդես եկան Հայորդյաց Տան սաները:

Մայիսի 4-ին, երեկոյան, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն ու Շենուղա Գ Պարրիարքն սրորագրեցին Համապետ Հայրարարություն:

ՊԱՏԿԱԳԵՄՈՒՄԻՆՍԿԵԿԸ

Գրառում
ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ
ՎԵՐԵՐՈՒՄԻ
ՄԱՐԿՈՍԻԱՆԻ
ՎԵՐԵՐՈՒՄԻ

ՄԱՅՐ ՏԱԺԱՐՈՒՄ ՆՎԵՐՆԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՄ ՄԵԿՆԵԼՈՒՅ ԱՈՒԱԶ

Իգնատի Ս. ՄԵԼՈՒՆԻ ՄԱՃԵԿ

ՎՄՄԱՏԵՂ ՎՄՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ՝

ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ-Ի ԵՎ ՂՊՏԻ ՈՒՂՂԱՓԱՌ-ԵԿԵՂԵՑՈՒ ՊԵՏ ՆՈՐԻՆ ՍՐԲՈՒԹՅՈՒՆ ՇԵՆՈՒՂԱ Գ-Ի ՄԻՋԵՎ

Մեկ լինելով քրիստոնեական ուղղափառ հավաքի մեջ՝ մենք շնորհակալություն ենք հայրնում Աստուծո՛ւ Հորը, Որդուն և Սուրբ Հոգուն, որ շնորհեց մեզ այս հեարավորությունը՝ արտահայտելու մեր փոխադարձ եղբայրական սերը՝ Նորին Սրբության Շենուղա Գ-ի Հայաստան կապարած երրորդ այցելության առիթով՝ Դամիևրի Մեդրոպոլիս Բիշոյի և Անգելոս եպիսկոպոսի ուղեկցությամբ, 2003 թ. մայիսի 2-ից 5-ը, Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարի օծման 1700-ամյակի հոբելյանական տարում:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանում Նորին Սրբության Շենուղա Գ-ին, որը հաջորդել է Ս. Մարկոս Ավետարանցի, ինչպես նաև Ս. Աթանաս Մեծի և Ս. Կյուրեղ Ալեքսանդրացու, մեծագույն հարգանքով և սիրով ողջունում է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ-ն՝ Ս. Թադևոս և Ս. Բարդուղիմեոս Առաքյալների ու Ս. Գրիգոր Լուսավորչի հաջորդը:

Շատ ուրախալի է վերահասարարել մեր քրիստոնեական հավաքի միությունը, որը հավաքարմորեն պահպանել ենք անցյալ դարերի ընթացքում և որը հիմնված է Սուրբ Գրքի և վաղ շրջանի Եկեղեցու Սրբազան Ավանդության վրա, և որը հռչակվել է առաջին երեք՝ Նիկիայի (325 թ.), Կ. Պոլսի (381 թ.) և Եփեսոսի (431 թ.) տիեզերածոողովների կողմից: Մենք ևորոգում ենք մեր պարավորությունները՝ ավելի որոշակի ձևով արտահայտելու այդ միությունը կյանքում և մեր Եկեղեցիների վկայությունը տալու՝ հեազանդվելով Մարմնացյալ Բանի՝ մեր Տեղ Դիտուս Բրիարոսի կամքին և շարունակելով մեր Եկեղեցու Հայրերի Սրբազան Ավանդության Ուղղափառ ժառանգությունը: Մենք պահպանում և աթմավորում ենք մեր ընդհանուր Հայր Ս. Կյուրեղ Ալեքսանդրացու այն բանաձևը, թե՛ «Մի է բնություն Բանին Աստուծոյ Մարմնացելոյ»:

Մենք պարավորվում ենք առավել տեսանելի և շոշափելի ձևով սերտացնելու Արևելյան Ուղղափառ Եկեղեցիների ընտանիքին պարկանող մեր երկու Եկեղեցիների համագործակցությունը՝ ևերգրավելով տեղական, շրջանային և համաշխարհային մակարդակներում կազմակերպված Էկումենիկ շարժման մեջ, գործուն կերպով դիմագրավելու մարտահրավերներին այնպիսի հերձվածների, ինչպիսիք են Եհովայի վկաները, Ադվենտիստները, Նեապրոականները, Մորմոնները և այլ հերձվածներ, որոնք վրանգավոր են Եկեղեցու համար: Մեր ընդհանուր խնդիրն է նաև դիմագրավել ժամանակակից աշխարհի ևոր մարտահրավերներին, որտեղ կյանքի ծայրահեղ միությունները խորապես ազդում են մարդկանց հոգևոր, բարոյական և հասարակական կյանքի վրա:

Ղարի Ուղղափառ Եկեղեցին ջերմորեն շնորհավորում է Հայ Առաքելական Եկեղեցուն Սուրբ Էջմիածնի Մայր Տաճարի օծման 1700-ամյակի հանդիսությունների առիթով:

Մենք ողջունում ենք առավել մեծ համագործակցություն սկսելու գաղափարը քրիստոնեական դաստիարակության, կիրակնօրյա դպրոցների, երիտասարդական հանդիպումների և գործունեության, ինչպես նաև սարվածաբանական կրթության ասպարեզներում՝ հավաքարիմ մնալով մեր երկու Եկեղեցիների կենդանի ավանդույթներին: Ուսանողների և սարվածաբանության դասախոսների փոխանակումը մեր սարվածաբանական դպրոցների առաջնային կարևորություններից մեկն է: Որպես այս իրողության հավասարում, երկու հայ հոգևորականներ պարտաստվում են մեկնելու Եգիպտոս՝ մի քանի տարի վանական կյանքով ապրելու, ուսումնասիրելու դպրերեն և արաբերեն, ինչպես նաև Ղարի Ուղղափառ Եկեղեցու կենդանի ավանդությունը:

Նորին Սուրբ Օծություն Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ցանկություն հայրենեց ներկայացուցիչներ հրավիրել Արևելյան Ուղղափառ Ընդհանրիկ Եկեղեցիներից՝ հանդիպելու Ս. Էջմիածնում և միասին քննարկելու համագործակցության եզրերը՝ որպես միևնույն քրիստոնեական ուղղափառ հավաքին ունեցող Եկեղեցիներ:

Նորին Սրբություն Շենուդա Գ Պապը և Նորին Սուրբ Օծություն Գարեգին Բ Կաթողիկոսն այցելեցին Երևանի Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր եկեղեցի, որտեղ նրանց ջերմորեն ընդունեցին հոգևորականներն ու ժողովուրդը, այնուհետև նրանք իրենց պարգամը տվեցին հավաքավոր ժողովրդին: Երևանում երկու Հայրապետներն այցելեցին նաև կառուցվող Ս. Երրորդություն եկեղեցի, «Ս. Ներսես Մեծ» հիվանդանոց և Հայրողյաց Տներ: Նրանք այցելեցին նաև Սևանի Վազգենյան Հոգևոր Դպրանոց, որտեղ Նորին Սրբություն Շենուդա Գ-ն ծառ տնկեց:

Հայրապետներին ընդունեց Հայաստանի Հանրապետության նախագահ պարոն Ռոբերտ Բեգարյանը: Նորին Սրբություն Շենուդա Գ-ն, օգտվելով առիթից, շնորհավորեց նախագահին իր վերընդորության առիթով և շնորհակալություն հայրենեց Հայոց Եկեղեցուն աջակցելու համար: Նրանք նաև այցելեցին Գիտությունների Ազգային Ակադեմիա, Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության դեսպանատուն, որտեղ նրանց ընդունեցին Եգիպտոսի, Սիրիայի, Իրաքի և Լիբանանի դեսպանները: Երկու Հայրապետների համար ճաշկերույթ տվեցին Ազգային ժողովի նախագահ Արմեն Խաչատրյանը և այլ պետական պաշտոնյաներ:

Կիրակի օրը, Ս. Պարարագի ընթացքում, Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարում երկու Հայրապետների միջև տեղի ունեցավ պաշտոնական խոսքերի և նվերների փոխանակում:

Երկու Եկեղեցիների գահակալներն այցելեցին Ծիծեռնակաբերդ, ծաղկեպսակներ դրեցին և աղոթք վերադարձրին առ Աստված: Այնուհետև Նորին Սրբություն Շենուդա Գ-ն ծառ տնկեց Ծիծեռնակաբերդում:

Շենուդա Գ Պապը մեծ ուրախություն ապրեց՝ տեսնելով Հայ Առաքելական Եկեղեցու վերագաղթոնները, որը Գաբրիել Բ Վեհափառ Հայրապետի հովվական խնամքի արդյունքն է։ Մի քանի ևոր եկեղեցիների կառուցումը, ևոր ճեմարանների հաստատումը, որոնք ունեն մեծ թվով ուսանողներ, հիվանդանոցի գործունեությունը, Հայորդյաց Տների վերականգնումը, Գիւրությունների Ազգային Ակադեմիայի հետ համագործակցությունը, եռանդուն մասնակցությունը Էկումենիկ շարժմանն ու երկխոսություններին և համարեղ գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հետ, այս վերագաղթոնների ակնհայտ ապացույցներից են։

Մեր Եկեղեցիների բոլոր անդամների հետ միասին աղոթում ենք աշխարհում խաղաղության և արդարության, ինչպես նաև մարդկության բարօրության համար Հայաստանում և Լեռնային Ղարաբաղում, Եգիպտոսում, ամբողջ Միջին Արևելքում՝ ներառյալ Պաղեստինը և Իրաքը, և ամբողջ աշխարհում։

Թող Աստված առաջնորդի մեր Եկեղեցիներին ու բոլոր ժողովուրդներին դեպի Երկնքի Արքայություն տանող խաղաղության ճանապարհին։

Հայրաբարության ստորագրումից հետո երկու Հովվապետերը Վեհաբանից հանդիսավոր թափոռով առաջնորդվեցին Մայր Տաճար։ Իջման Ս. Սեդանի առջև տեղի ունեցավ հրաժեշտի արարողություն, աղոթք բարձրացվեց առ Աստված երկու քույր Եկեղեցիների շենության և առավել զորացման համար։

Մայիսի 5-ի վաղ առավոտյան Վեհափառ Հայրապետը, Մայր Աթոռի հոգևոր դասի հետ, Երևանի «Զվարթնոց» օդանավակայանում բարի ճանապարհ մաղթեց Շենուդա Գ Պատրիարքին և Ղպրի Եկեղեցու պատվիրակությանը։

ԳԱՅԱՆԵ ԱԼԵԶԱՆՅԱՆ

Միջեկեղեցական հարաբերությունների բաժին